

22130171

SERBIAN A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SERBE A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SERBIO A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Напиши књижевну анализу само једнога текста. У своме одговору мораш обухватити оба дата усмеравајућа питања.

1.

Тако бих волео једном да стварам, скупљајући оно што је најбоље у богатствима око мене, да прерадим то затим у једну јединствену хомогеност. На крају рада пчелиног је мед који садржи у себи срж свих цветова, а није чак ни скуп онога што су они, већ нешто ново и изванредно. То није овај, ни онај цвет, то је мед; и особине су толико друкчије да то чак није ни мирис пре свега, већ укус. Доћи једнога дана на једно језеро као ово, приступити свему, свакоме, слушати све и гледати све и после, не то описати, већ из тога начинити нешто што ће имати своју боју, свој укус, свој тон, свој парфем, своју судбинску поетичност. Не, не не мислим то, већ нешто отприлике одговара тој идеји. [...]

Осећам се огроман, јер сам средиште свога посматрања и своје мисли а све то дуго, иако као и ја, остаје минискулно и сићушно око мене до у бескрај. Међутим све је игра и заблуда личности; [...] Нисам господар ничега, ничега, чак ни себе. Примичем и размичем прсте и барке настављају да плове у једном неосетљивом азуру.

– Како се зовете? – Пипо. – А ваш отац? – Кортец. – Отац вам изгледа изврстан тип, веселак и румен. – О, да! – Ви сте најстарији? – Да, ја имам двадесет и осам година а мој брат је за две године млађи од мене. Он воли свој занат. – Зар га ви не волите! То је била жеља мога оца да овде останем. Ја сам служио у марици. Путова сам до Кине и Сиднеја, и све то ми се врло свидело. Да сам остао у марици, до сада бих био маршал (наредник) поморски, имао бих добру плату. Нешто значи бити маршал; и то је живот који нешто значи, који је за мене! Нисте могли убедити оца да попусти вашој жељи? – О све ми је то било досадно. Чак нисам ни покушао да убеђујем. Чим сам дошао мајка ми је нашла девојку, и одмах су рекли свима да сам верен. Они су се уплашили да неће имати ко да настави овај занат. Као да је то занат! Девојка вам се није свиђала? – Не, она није била ружна, али ја је нисам ни гледао, а када сам је најзад погледао, имали смо већ двоје деце и била је стара. Али сада волите своју жену? – Како могу да је волим, кад ми је цео живот упропашћен! – Зашто мислите да вам је живот упропашћен? Видели сте много света и сада живите на миру у селу које ми изгледа јединствено: имате децу! – Ја више никада не могу изаћи из села. Још сам млад а живот је за мене сасвим свршен. Да сам постао маршал, могао бих покушати у животу још и много штошта друго. Сада је сасвим свеједно: живео или умро ...

[...]

– Јесте ли верени, Ивона? – Не ја нећу да се удајем. – Мислите да се можда заветујете? – Нећу да се удајем јер сам од детињства желела да пођем за једнога младића одавде. Био је пет година старији. Иако сам била девојчица пуштао је да играм с њима, дечацима, и бранио ме. Када се вратио из марици родитељи су га оженили. Је ли то скоро било? – Има шест година. – Је ли знао да желите да пођете за њега? – Не знам. Ја нисам никад никоме то причала. Не бих ни вама да сте одавде или да не знам да нећете никоме рећи. – Зашто његови родитељи нису вас запросили? – Била сам доста млађа од њега. Имала сам седамнаест година. Да су његови родитељи знали да бих ја хтела, они би ме сигурно запросили; ја са својим везовима могу добро да зарадим; више но он од риболова. – Верујте да ми вас је искрено жао! Али како мислите да останете заувек девојка? Мислим да је то тешко у овако малом месту. То вам може донети много патње. Удаћу се доцније, али сада још нећу. Мислите ли да вас је волео? – Не знам, ја ништа не знам; ја савршено

ништа не знам. Он се оженио и сада је све свршено. – Не бих желео да више говорим о томе, ако вам је тешко. Можда вам је и лакше што можете да кажете. – Лакше ми је. – Ви? – Ја? – О, ја? Има шест година од тада, и више и не бих, може бити, желела да се удам за њега, да је слободан! Само још не могу да пођем за другога. Наћи ћете лако каквога красног момка који ће вас обожавати. Ви сте толико лепа. – Кад будем решила запробиће ме, јер зарађујем својим рукама. Желим најискреније да имате много среће.

Да сам живела у неком другом месту где бих видела још других људи, можда би неко од њих учинио да на њега заборавим. Али ја сам од детињства само њега видела а од оно мало што је било других, неки су изгинули, неки се поженили а неки отишли. Сигурно да у другим градовима живе људи који би ми, још и пре изгледали савршенији од њега. Сада ниједног више не желим. Можда ћу једанпут поћи за неког, чија деца остану сирочад.

Растко Петровић, *Људи говоре* (1931)

- (a) Коментариши литерарну важност Пипе и Ивоне у овоме одломку.
- (b) Шта је постигнуто кроз укључивање говора / дијалога у стварању ове приче.

2.

МИРИС МОЈЕ ОТАЏБИНЕ

- У мозаику мисли
 Гледам облаке,
 Долине зелене и златно класје жита.
 Понирем из себе у светско обличје
- 5 И чујем у души плаче ми једна песма
 Немоћним устима ...
 Глас јој се губи у лету ...
 Нестаде и замре!
 Кроз светско безличје игре,
- 10 У некој месечевој сенци ...
 Препознати се не могу!
 Стојим на раскршћу света ...
 Додирујем безличје очима
 И упијам све детаље.
- 15 Људи разних раса и боја коже
 Сада улазе у песме моје,
 Само да бих остала у туђини
 И заборавила своју земљу.
 Сада се пропињем из свега тога
- 20 Да видим земљу мојих предака
 И мајку, што њено вечно име живи у мени.
 Њено лице сија подземним сунцем!
 Њене очи продиру најдаље океане!
 Дарујем је немуштим језиком цвећа,
- 25 Док изговарам њено име ...
 Сузе капи ломе се у моме оку!
 Олујне завесе прекрише моју очајну душу!
 Гомилају се године ...
 Крију ми лице кроз даљину,
- 30 Док ја удишем мирис своје земље
 Са краја далеког света ...
 Нећу да вас растужим,
 Јер моје сунце може да зађе у ову
 Модру песму о којој сад говорим ...
- 35 Извијам се између неба и Земље,
 Урањам у светионик молитве
 И слушавам свој глас, из светског безличја ...

Теодора-Тода Матић-Медић, *Очи моје мајке* (2007)

- (a) Дискутуј прикладност наслова ове песме.
- (b) Утврди језичке елементе песме и коментариши њихову повезаност и симболику исказану кроз емоције лирскога субјекта.